

*Domov pro seniory a Domov se zvláštním režimem
Moravská Třebová*

JITŘENKA

Červen 2024

V MĚSÍCI ČERVEN SLAVÍ

NAROZENINY

- ❖ 2. 6. – Škorpíková Marie
- ❖ 6. 6. – Hrubá Zdenka
- ❖ 7. 6. – Stoupencová Vlasta
- ❖ 8. 6. – Havlíčková Zdeňka (DZR)
- ❖ 10. 6. – Cachová Jana
- ❖ 20. 6. – Křetínská Helena (DZR)
- ❖ 21. 6. – Vymazal Alois
- ❖ 25. 6. – Kvasnicová Helena
- ❖ 30. 6. – Mačátová Marie, Toman Karel

SVÁTKY

- ❖ 12. 6. – **ANTONIE** – Horáková
- ❖ 13. 6. – **ANTONÍN** – Kantor, Stašovský, Vojta
- ❖ 21. 6. – **ALOIS** – Vymazal
- ❖ 23. 6. – **ZDENKA** – Brabcová, Dětáková, Hrubá, Pospíšilová, Radoňská
- ❖ – **ZDEŇKA** – Havlíčková (DZR)
- ❖ 24. 6. – **JAN** – Linhart, Václavek, Veselý

PŘEJEME VŠE NEJLEPŠÍ

V MĚSÍCI KVĚTEN ZEMŘELI

- ❖ KNÁPKOVÁ Marie
- ❖ MUSILOVÁ Milada

DO DOMOVA PRO SENIORY A DOMOVA SE ZVLÁŠTNÍM REŽIMEM NASTOUPILI

❖ TEMNÁKOVÁ ANA	z	Banína
❖ HAVLÍKOVÁ EMMA	z	Jimramova
❖ ČERVINKOVÁ Ludmila	z	Březové nad Svitavou
❖ MADĚROVÁ Marie	z	Moravské Třebové
❖ POSPÍŠILOVÁ Zdenka	z	Rychnova na Moravě
❖ BOUČKOVÁ Marie	ze	Svitav
❖ JISKROVÁ Božena	ze	Svitav
❖ TRUNEČKOVÁ Petronila (DRZ)	z	Boršova

VOLBY DO EVROPSKÉHO PARLAMENTU

Informace ke konání voleb do Evropského parlamentu

Volby se konají ve dnech **7. a 8. června 2024**

Volební místnost bude otevřena :

7. června od 14,00 do 22,00 hod.

8. června od 8,00 do 14,00 hod.

Volební místnost :

MALÁ SPOLEČENSKÁ MÍSTNOST A1 - VESTIBUL

Ve volebním okrsku č. 13 – Sociální služby města Moravská Třebová, Svitavská 308/8 mohou volit:

- státní občané ČR, kteří nemají omezenou svéprávnost k výkonu volebního práva
- s trvalým bydlištěm ve volebním okrsku (Svitavská 308/8, Svitavská 20,24 Moravská Třebová)
- občané, kteří nemají trvalé bydliště spadající pod volební okrsek č.13 mohou v tomto okrsku volit pouze na základě nahlášení do seznamu voličů podaného v termínu do (18.5.2024), nebo vystaveného **Voličského průkazu**
- volič musí mít platný občanský průkaz nebo jiný doklad totožnosti
- na základě ústní žádosti je možné volit do přenosné volební schránky na pokoji

V Moravské Třebové 3.6.2024

Bc. Romana Holasová
zástupce ředitele

KOSTELY V MORAVSKÉ TŘEBOVĚ

KOSTEL NANEBEVZETÍ PANY MARIE

Děkanský kostel Nanebevzetí Panny Marie v Moravské Třebové na Kostelním náměstí je raně novověkou církevní stavbou. Jde o farní kostel farnosti Moravská Třebová.

Roku 1270 je na místě doložena raně gotická svatyně. Tu ale poškodil požár roku 1541. Od roku 1549 započala její obnova. Roku 1572 byl stavitel Prokeš Riemer pověřen stavbou věže. Roku 1726 byl kostel poničen požárem a tehdejší majitelé trebovského panství, Lichtenštejnové, jej téměř od základů nechali obnovit.

V kostele se nachází četná malířská a sochařská díla tzv. olomouckého a severomoravského okruhu. Jsou zde sochy sv. Anny a sv. Jáchyma a početné alegorie. Malby jsou dílem mohelnického malíře Judy Tadeáše Josefa Suppera.

Loretánská kaple byla přistavěna ke kostelu roku 1767 a jejím stavebníkem byl trebovský měšťan Matouš Klosy. Kaple zaujímá cíp mezi věží a závěrem kostela - kratší stranou je přistavěna k věži, delší stranou k boční kapli chrámové lodi. Je zastřešena, na vrcholu střechy má vlastní sanktusník. V hrobce pod kaplí je pohřben malíř Juda Tadeáš Supper.

KLÁŠTER FRANTIŠKÁNŮ S KOSTELEM SV. JOSEFA

Budova kláštera je nenáročná stavba. Připomíná strohé stavby kapucínského řádu v době baroka. Stavba má význam jako zvěstovatel barokního období nejen ve městě ale i v rámci moravskotřebovského regionu.

Kostel má i s vedlejší kaplí sv. Petra osm oltářů. Nejvýznamnějším dílem je socha sv. Josefa z r. 1712, umístěná nad vchodem do kláštera. V rajském dvoře v klášteře se nachází studna z roku 1704. Kostel sv. Josefa je charakterizován bezvěžovým trojosým průčelím a půdorysem s rovným závěrem a bočními kaplemi mezi vtaženými pilíři. Horizontálně je kostel zhruba v půli rozdělen výraznou římsou. Dominantou spodní části průčelí je středový kamenný portál. Portál je uzavřený polokruhovou archivoltou. V bočních osách průčelí jsou v horní části niky se sochami františkánských světců, tedy sv. Kláry a sv. Františka. Kostel je jednolodní o dvou polích s bočními kaplemi na každé straně. Presbytář je pravoúhle zakončen. Na kůr se vstupuje schodištěm, přístupným z klášterní budovy.

Kostel je zařízen barokním mobiliárem z 18. století. Kostel sv. Josefa je přístupný v době bohoslužeb, klášterní budovy opět slouží svému původnímu účelu.

KOSTEL POVÝŠENÍ SV. KŘÍŽE

Kostel Nalezení svatého Kříže (známý také jako kostel Povýšení svatého kříže) stojí na hřbitově v Moravské Třebové. Byl vybudován v období renesance na místě původního, pravděpodobně dřevěného kostela.

Na místě dnešního kostela stával pravděpodobně dříve již dřevěný kostelík. Do jeho blízkosti pak roku 1499 nechal Ladislav Černohorský z Boskovic přemístit městský hřbitov, který byl do té doby uvnitř městských hradeb u kostela Nanebevzetí Panny Marie. Původní kostel byl dokončen někdy před rokem 1505, jelikož tímto letopočtem jsou datovány zvony v sanktusníku.

O výstavbě nového chrámu rozhodla městská rada roku 1602. Výstavbu mezi lety 1603-1605 vedl stavitel Andreas Balzer z Nisy. Výsledkem je renesanční trojlodní stavba. Presbytář je napojen na střední loď. V západní stěně s trojúhelným štítem se nacházejí dvě hrotitá okénka, pod nimi římsa a další tři hrotitá okénka. Zvenčí jsou také opěrné pilíře. Ve vstupu kostela v jižní části je osazen renesanční portál, nad ním alianční erbovní deska tehdejšího majitele města Ladislava Veleny ze Žerotína a jeho ženy Bohunky z Kunovic.

Při bouři roku 1700 vichřice strhla střechu a značně poškodila věž. Kvůli špatnému stavu se v roce 1785 dokonce uvažovalo o zboření stavby. Na záchraně se podíleli farníci z města a z okolních obcí. Výraznou rekonstrukcí prošel kostel roku 1838, tehdy byla opravena i hřbitovní zeď.

KOSTEL CÍRKVE EVANGELICKÉ

Na Svitavské ulici se nachází kostel s přílehlou farou. Je původně dílem německých evangelíků, členů Německé evangelické církve v Československu, postaven za přispění Gustav-adolfského spolku.

Kostel je zaklenut špičatou klenbou, nacházejí se zde po obou stranách lavice s průchozí uličkou uprostřed a po stranách. V oknech jsou barevné vitráže. V popředí na stupínku je stůl Páně s kazatelským pultíkem, při pohledu od vchodu je po pravé straně umístěna židle pro kazatele. Po levé straně je vyvýšená kazatelna, přístupná z předsálí kostela dřevěným schodištěm. V současné době se však nevyužívá a káže se od stolu Páně nebo mezi lavicemi blíže k lidu. V popředí kostela je velký dřevěný kříž, nad nímž je na zdi nápis Bůh láska jest.

Nad vchodem do kostela jsou na kruchtě umístěny varhany.

V přízemí se dále nachází toaleta, kuchyňka s posezením a kancelář faráře.

Sál pro zimní období, kde se rovněž scházejí ke svým bohoslužbám další církevní společenství, je vybaven židlemi a stolem Páně, k doprovodu slouží elektrické harmonium. V patře je byt faráře.

Moravská Třebová byla od roku 1916 sídlem farní obce Německé evangelické církve. Scházeli se v modlitebně v Brněnská 14, která jim ale již ve dvacátých letech byla těsná. Roku 1926 získala farní obec stavební parcelu na ulici Svitavská, dlouho jí však chyběly finanční prostředky pro stavbu kostela. Kostel i fara byly postaveny až po připojení Moravské Třebové k Německé říši, v letech 1938-1939, především díky příspěvku spolku Gustava Adolfa.

Stavba byla slavnostně zahájena 14. června 1938, 17. července položen základní kámen a 17. září 1939 slavnostně vysvěcen a pojmenován "Kostel Gustava Adolfa".

Od roku 1948 užívá kostel a faru sbor Českobratrské církve evangelické.

Zdroj: internet

MOZEK A PAMĚŤ

Paměť s člověkem dokáže vyvádět věci - lépe a více do detailu si pamatujeme události, které se pojí s emočním zážitkem, ať už ve smyslu pozitivním nebo negativním.

"MozeK si tvárnost dokáže za geneticky daných předpokladů udržet i ve velmi pokročilém věku. Záleží však na jeho častém používání. Pravidelná, cílená námaha různých oblastí mozku vede k upevnování nervových spojení a vytváření určité rezervy. Podstatné je podle jejích slov zjištění, že poznávací funkce mozku včetně paměti se sice v průběhu stárnutí mění, věkové omezení však pro ně neplatí.

Na paměť má vliv i nálada

Koncem minulého století došlo k převratnému objevu: Neurovědcům se podařilo vyvrátit vžitou domněnku, podle níž se člověk narodí s určitým počtem neuronů, ty postupně zanikají a ve stáří již nemohou vznikat nové. Tím byl vyvrácen mýtus o stárnutí mozku jako nezvratném procesu.

"Stres, časový tlak a panika ubírají energii a narušují zejména pozornost a paměťové procesy. Chronický stres umí téměř dokonale zničit zejména hippocampus, který hraje důležitou roli při ukládání informací do dlouhodobé paměti. Kromě toho dokáže deprese či špatná nálada negativně ovlivnit vybavování si pro nás nepříjemných trapasů nebo bolestivých vzpomínek, které se pak objevují samovolně. Jsme-li v dobré psychické kondici, dokážeme je potlačit nebo se nám aspoň zdají méně bolestivé.

Jak trénovat paměť?

S posilováním paměti a mozkových funkcí můžeme začít sami a hned teď. Jak? "Pokusíme se zapamatovat si nejdůležitější telefonní čísla pro případ nouze či ztráty mobilu. Každý večer si zopakujeme jména lidí, s nimiž jsme se během dne setkali. Seznam na nákup si roztrídíme podle kategorií, snažíme se zapamatovat si jej a v obchodě ho ponecháme co nejdéle v kapse či kabelce. Paměť má ráda pořádek a řád a navíc - řadu našich každodenních problémů s pamětí způsobuje naše nepozornost nebo bezděčné úkony. Přemístěte si na jediný den odpadkový koš do opačného rohu místnosti a přesvědčíte se o tom sami.

Každý z nás je individualitou. Univerzální návod pro všechny jak na posilování mozkových funkcí tedy neexistuje. Každý má také potřebu zlepšovat jinou složku paměti. Někdo si nepamatuje jména, jiný čísla, další se špatně orientuje v prostoru nebo čase, neudrží nit hovoru.

Trénujte pomocí každodenních aktivit

- Napište si **seznam úkolů** a pak si ho **zapamatujte**.
- Poslechněte si novou **píseň** a **zapište si některé texty**.
- **Nakreslete mapu** z domova do knihovny.
- Prozkoumejte **nové téma**.
- **Změna způsobu, jakým něco děláte**. Pokud jste pravák a mícháte kávu touto rukou, zkuste míchat levou rukou.
- **Přečtěte si knihu** s návodem.
- Důležité je také doplnit mozkovou aktivitu **zdravým životním stylem**.

JAK UDRŽET MOZEK V KONDICI

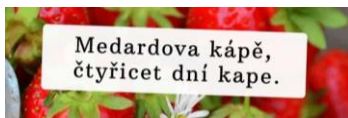
- Udržujte mozek ve formě. Lepší nekoupíte!
- Nakrmte ho!
- Dejte mu přivonět!
- Dejte mu zahrát!
- Proběhněte se s ním!
- Používejte ho!
- Dopřejte mu klídek!
- Nechejte ho vyspat!
- Rozesmějte ho!
- Neškod'te mu!
- Nechejte ho zrát!

Strava je důležitý prvek, který přispívá nejen k nasycení těla, ale dodává také živiny nepostradatelné pro mozek. Je to velice citlivý orgán a hodně mu záleží na tom, zda upřednostňujete nasycené živočišné tuky, nebo zdravé omega-3 a omega-6 mastné kyseliny, vitaminy, minerály, antioxidanty, glukózu.

Zapomnětlivost, únava, změny nálady, poruchy spánku, třes a další potíže mohou signalizovat, že mozek neprodukuje dostatečné množství chemických látek (neurotransmiterů) nutných k přenosu nervových vzruchů mezi neurony (dopamin, acetylcholin, GABA atd.). K odstranění potíží někdy stačí jen obohacení stravy, která produkci neuropřenašečů podpoří.

Zdroj: internet

PRÁNOSTIKY NA MĚSÍC ČERVEN

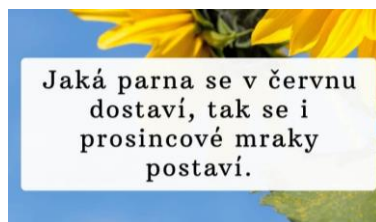
- ❖ 1.6. Pěkné počasí toho dne slibuje úrodný rok.
- ❖ 3.6. Jaké počasí o svatém Erazimu, takové bude i v příští zimu.
- ❖ 6.6. O svatém Norbertu chladna jdou už k čertu.
- ❖ 8.6. Medardova kápě, čtyřicet dní kape.

Jaké počasí na Medarda bývá, šest neděl trvání mívá.

- ❖ 11.6. Plačtivý Barnabáš – úroda na vinicích.
- ❖ 12.6. Svatá Tonička mívá často uplakaná očička.
- ❖ 13.6. Svatý Antonín pevně veslo třímá, často na něj hřímá.
- ❖ 15.6. Na svatého Víta na jedné straně se tmí a na druhé svítá.

Děšť na Víta – špatná budou žita.

- ❖ 19.6. Prší-li na svatého Gerváze a Protáze, po čtyřicet dní se deštivé počasí ukáže.
- ❖ 21.6. Na svatého Aloise poseč louku, neboj se!
- ❖ 23.6. Na svatou Agripinu odpočívej jenom ve stínu.
- ❖ 24.6. Prší-li na Jana Křtitele – pršívá tři dni celé, je-li bez deště – bude pěkně ještě.
- ❖ 25.6. Svatý Ivan bývá plačtivý pán.
- ❖ 27.6. Jaké počasí se na Ladislava ukazuje, takové se po sedm neděl objevuje.
- ❖ 29.6. Je-li od Petra až do Vavřince (10.8.) parno, bývá v zimě dlouho studeno.

VOLNOČASOVÉ AKTIVITY

odd. A

MÁJOVÉ DNY V DpS

9.5. Canisterapie.

9.5. Na vlnách bytí – Muzikoterapie.

14. 5. Návštěva Laskavárny.

15. 5. Beseda ne jen o Bali. Navštívili nás cestovatelé Petra a Ondra s velice zajímavým vyprávěním a fotografiemi o Bali a dalších ostrovech v Indickém oceánu.

Beseda byla proložena ochutnávkou tamních čajů a zábavným vědomostním kvízem o ceny z cest. Akce se vydařila 😊

15. 5. Čekáme na majáles ☺

20. 5. Nás přišly potěšit děti spolu se svými učitelkami z MŠ Piaristická. Svým vystoupením nás zcela nadchly. Klienti se k dětem přidali, zpívali, až se hory zelenaly.

20. 5. Oslava narozenin pana Kučery. Děkujeme za pozvání.

29. 5. Osazování truhlíků a sázení v zahradě.

Zapsala: Pavla Skoupá, Petra Koutná, PVA odd. A

VOLNOČASOVÉ AKTIVITY

odd. D

V měsíci květnu jsme měli na budově D velmi nabitý program. Kromě muzikoterapie „Na vlnách bytí“, vystoupení žáčků mateřské školky a tradiční páteční mše.

Měli jsme kavárničku ke Dni matek, besedu o Bali, skládali jsme ubrousky, vyráběli dekorace, hráli Bingo, cvičili a zpívali. Byly za námi zvířátka v rámci Animoterapie.

Celý měsíc byl nabitý aktivitami, které jsme si moc užili a už se těšíme na měsíc červen.

Zapsala: Dagmar Pospíšilová, PVA odd. D

VOLNOČASOVÉ AKTIVITY DOMOV SE ZVLÁŠTNÍM REŽIMEM

14. května – Pečeme štrúdl

Naší tradicí je každé úterý péct něco dobrého k odpolední kávě. Abychom zpracovaly jablka, která máme k dispozici, tak jsme tentokrát upekly výborný štrúdl.

Každá středa patří tělocviku, tedy protažení celého těla, tedy společnému cvičení a zpívání. Máme už nacvičenou písničku *Jaro, léto, podzim, zima*

Za pěkného počasí sedáváme venku nebo děláme krátké procházky naší pěknou, kvetoucí zahradou.

16. května – Péče o pokojové květiny

Dnes jsme přesazovaly všechny kytičky z pokojů a chodeb, tak, jak byly klientky zvyklé z domu, přičemž jsme zároveň procvičovaly jemnou motoriku.

30. května – osazujeme truhlíky

Využily jsme pěkného počasí a věnovaly se osazování venkovních truhlíků, které nyní zdobí okna oddělení DZR.

Při vši té rozmanité činnosti nezapomínáme ani na procvičování paměti, nebo hraní společenských her, přičemž se snažíme našim klientům navodit rodinnou atmosféru, což mohu potvrdit nejen z mého pohledu, ale i pohledu mých kolegyň, že se nám to daří.

Velké poděkování patří naší vedoucí paní Jarůškové, která nám v tom velmi pomáhá a podporuje. Myslím, že se zde cítíme jako velká rodina.

Zapsala: Jana Kranichová a tým DZR